

Sõbra silmad

Koeraga reisile

Suvel on alati kõigil kiire ja palju on vaja ära teha! Puhkused, aiapeod, väljasõidud! Loomulikult ei jää koeradki meist maha.

Koeraomanikud kuulevad igal kevadel manitsusi loomaarstidelt varitsevate ohtude kohta: kas on aegsasti kasutatud ussirohtu, kirbu- ja puugitõrjevahendeid, kas koerad on vaktsineeritud ja sellest, mis võib juhtuda, kui jätta koer palavasse autosse. Ei tohiks unustata, et ka 15 minutit palavas autos viibimist võib olla koerale surmav. Siiski on ohtusid, millele ei osata tähelepanu pöörata.

Millele võiks veel mõelda, kui koer tuleb reisile kaasa?

Räägime taas mikrokiibist. Kas teate, et mikrokiibiga märgistatud ja Eesti Lemmikloomaregistrisse kantud koera omanik on tuvastatav ka näiteks Hispaanias? Eesti Lemmikloomaregister on seotud üle-Euroopalise andmebaasiga Euro PetNet, kuhu koondatakse mikrokiipide numbrid ja -andmed paljudest Euroopa riikidest. Lisainfot leiab internetist <http://www.europetnet.com/>

Eksootilistesse piirkondadesse reisides on loomulik, et vaktsineerime end sihtkohas levivate nakkushaiguste vastu. Kui reisile tulevad kaasa koerad, ei maksa unustada neidki. Enne reisi küsige kindlasti oma loomaarstilt nõu, kas ja milliseid vaktsiine ning putukatõrjevahendeid võiks kasutada ja mis võiks leiduda reisiapteeGIS.

Pakkimine on reisi alustamisel üks stressirikamaid tegevusi. Ärge unustage maha oma koera igapäevast toitu! Puhkusereis on mõnus vaheldus, kuid samas kaasneb sellega stress. Ka koerad on erutatud ning kui lisandub veel toiduvahetus, võib puhkuse rikkuda neljajalgse sõbra seedeprobleem. Parimaks lahenduseks on koera tavapärase kuivtoidu kaasa võtmine. Pagasihulga piiratuse korral tasuks uurida

toidu kättesaadavust sihtkohas ning vajadusel muuta koera menüüd paar nädalat enne reisi algust.

Mis juhtub siis, kui auto peatub ja ukсед avanevad?

Palju õnnetusi juhtub just autost väljumisel ja autosse sisenemisel — koer hüppab hooga autost välja või tõrgub sisenemisel ja satub mööduva sõiduki rataste alla. Lihtsaim lahendus on muuta koerale reegliks, et ukse avanemine ei ole signaal väljumiseks, vaid oodata tuleb ka sõnalist luba. Samuti tasub mees pidada, et paljudes riikides (sealhulgas Eestis) peab koer avalikus kohas alati olema rihma otsas ja seda ka autost väljumise hetkel!

Te tulete autost välja ja koeral on luba lahtiselt joosta. Järsku näeb ta madalalt lendavat lindu ja sööstab jahile. Mida teha??? Kutsuda? Juba ongi ta ületanud autotee! Üks parimatest käsklustest selles olukorras on „lama”. Kui kodus on koerale õpetatud, et see käsklus kuulub alati täitmisele ja samas on tõeliselt tore, on suur tõenäosus, et kriitilises olukorras ta kas täidab

Palju õnnetusi juhtub just autost väljumisel ja autosse sisenemisel.

käskluse ideaalselt (tubli!!!) või vähemalt jääb paigale ning tema tähelepanu suundub tagasi omanikule. Sageli on koera peatamine parem ja ohutum, kui tagasi kutsumine.

Suviste ürituste üheks osaks on grilliõhtud ning reisil olles võib juhtuda, et kiire lõunasöök süüakse autos. Koeraomanikud teavad, kuidas võib loomale mõjuda vürtsine pala või kanakont ning loomulikult neid koerale ei pakuta. Samas unustatakse sageli prügikastide ja -kottide järelvalve ning koerad otsivad

parimad, kuid mitte kasulikumat palad välja pärast peo lõppu. Jälgida tasub, et kõik koertele keelatu oleks nende käpaulatusest väljas ka siis, kui inimeste jaoks on pidu juba lõppenud.

Suvi on Eestis lühike, kuid sellevõrra oodatud. Jäägu see suvi teile meelde vaid läbi unustamatult rõõmsate hetkede!

***Tiia Ariko,**
Koertetreener ja Janne Orro
loomakliiniku assistent*

Ülekaal teeb liiga

Koertel saab probleem alguse sageli juba kutsikaeas.

Tänapäeval on ülekaalulisus nii koertel kui kassidel küllaltki sage probleem. Peamiseks põhjuseks on inimeste teadmatuse, kuidas oma looma tervislikult toita. Samuti ei liigu meie loomad piisavalt, mis suurendab ülekaalu veelgi.

Sageli on omanikul endal raske hinnata, kas tema lemmik on normaalkaalus või mitte. Looma konditsiooni hinnatakse rasvakihi paksuse järgi: käega looma külgi katsudes peavad roided olema üsna selgesti tunda. Kui rindkerel on tuntav rasvapadi, tuleks kindlasti midagi ette võtta. Kõige õigem oleks abi saamiseks pöörduda oma loomaarsti poole.

Paks koer

Koertel saab probleem alguse sageli juba kutsikaeas. Põhjuseks on see, et lihtsalt ei jälgita, kui palju kutsikas tegelikult sööb. Eriti tõsine on probleem suurt tõugu koerte kutsikatega, kellel on reeglina hea isu. Suurt tõugu kutsikatele võib liigne kehakaal põhjustada luude ja liigeste vales arengust tingitud haigusi. See põhjustab valu ja ebameeldivust liikumisel, mille tagajärjel väheneb füüsiline koormus veelgi, mis omakorda soodustab lisakilode kogunemist.

Ka väikest tõugu kutsikaid kiputakse üle toitma. Väike koer vajab koguseliselt vähe toitu, samas tundub omanikele, et kutsikas nagu ei sööks midagi ja seetõttu antakse lisaks tavalisele toidule veel maiuspalu. Selline „maiustamine” võib kutsika ära rikkuda, st. kutsikas harjub maiustega ning ei lepi enam normaalse koeratoiduga.

Paks kass

Erinevalt koertest muutuvad kassid ülekaaluliseks alles täiskasvanuna. Tihti peale ei pea kassiomanikud oma lemmiku lisakilosid eriliseks probleemiks, pigem peetakse kõhna kassi inetuks. Kassipojad on enamasti aktiivsed ja kulutavad toidust saadud energia ära. Täiskasvanud kassid on vähem aktiivsed ning seetõttu kogunevad neil liigsed kilod kergesti.

Mis aitaks?

Esmalt tuleks külastada loomaarsti, sest rasvumise põhjuseks võib olla ka mõni haigus.

Kui loom on arsti juures läbinud põhjaliku tervisekontrolli ja haiguslikke nähtusi ei tuvastata, tuleks algust teha looma kaalulandava dieediga.

Esmalt kaalutakse loom ära. Siis selgitab loomaarst välja eesmärgiks oleva kaalu ja tähtaja, millal see saavutatud peab olema. Koerale sobiv kaalu langetamise tempo on 3% senisest kehakaalust nädalas. Kassil võiks see olla 1-2%.

Meeles tuleks pidada, et liiga kiire kõhnumine võib olla looma tervisele ohtlik ja seda eriti kassidele, kellel võib nälgimise tagajärjel tekkida maksa lipidoos.

Kuidas õigesti toita

Põhimõtteliselt on olemas kaks võimalust: võib anda tavatoitu märksa väiksemas koguses või kasutada spetsiaalseid kaalulangetamiseks mõeldud dieete.

Rasvunud kassile tuleks anda 20-40 % väiksemaid toidukoguseid mitu korda päevas. Kui on võimatu kassi mitu korda päevas toita, võib abiks olla taimeriga toidunõu.

Ka paksule koerale sobiks tema senine toit, kuid seda tuleks anda 60% kogusest, mis on paras ideaalkaalus koerale. Senisest väiksem toidukogus põhjustab loomadel pideva näljatunde, mis omakorda suurendab toidu nurumist.

Mõistlikum on loomaarsti abiga valida oma lemmikule sobiv kaalulangetamise dieettoit. *Light*-märgistusega toidud ei sobi kaalu alandamiseks, vaid ideaalkaalu hoidmiseks loomadel, kellel on kalduvus ülekaalule. Kaalu langetamiseks sobivad ainult spetsiaalsed dieedid. Sellised spetsiaaldieedid sisaldavad oluliselt vähem energiat ning suhteliselt palju kiudainet.

Spetsiaaldieet aitab näljatunnet vähendada

Üks tõhusamaid kaalu alandamise dieete on Specific CRD-1 (koertele) ja Specific FRD (kassidele). Rohke kiudaine tekitab täiskõhu tunde pikaks ajaks ning aitab vältida kõhukinnisust. Just kõhukinnisus võib saada suureks probleemiks, kui kasutada kaalu langetamisel drastiliselt vähendatud koguses tavatoitu.

Spetsiaaldieedi maitse erineb tavatoidu omast ning loom võib alguses selle söömisest kindlameelselt keelduda. Sellisel juhul aitaks kindlate söögiaegade kasutamine. Kuivtoitude maitset aitavad parandada konservtoidud. Specific sarjas on olemas kuivtoitudele sarnaste omadustega konservid Specific CRW-1 koertele ja FRW kassidele.

Koertele, kellel on kalduvus ülekaalulisusele, kuid on normaalkaalus on sobiv Specificu sarjas CRD-2 ja CRW-2, mis aitab hoida kohakaalu kontrolli all ja ära hoida ülekaalu teket.

SPECIFIC®

Isegi spetsiaaltoidu söötmisel on tähtis kinni pidada toidunormist. Kui toidupakil antud normi jälgides ei õnnestu looma kaalu alandada, tuleks toidukogust veelgi vähendada. Põhjus võib olla selles, et loomad on erinevad ja üldiselt pole võimalik kõikidele sobivat toidunormi määrata.

Toiduvahetusest tingitud isupuudust aitab üle saada, kui anda kõhnujale endist toitu ja dieettoitu segamini, vähendades pidevalt varasema toidu hulka. Selline üleminek võiks toimuda järk-järgult 7-päevase perioodi vältel, kuni kogu toiduports on vahetatud.

Liikumine on tähtis!

Lisaks dieele tuleks koostada treeningplaan. Ka selles asjas on teile kindlasti abiks loomaarst. Siin mõned võimalikud harjutused.

Harjutused koerale

- Võtke oma lemmik endaga igal võimalusel kaasa. Ka kodus olles kutsuge teda endaga kaasa, kui liigute näiteks teise tuppa või treppidest üles-alla.
- Aktiivne jalutamine, korraga 0,5-1 tundi. Sageli on paljudel rasvunud koertel ka mitmeid liigesehädaid. Seega ei talu selline loom äkilist koormuse tõstmist. Sellisel juhul tuleks jalutuskäike järk-järgult pikendada.
- Ära ei tohiks unustada ka lõbu ja mängu. Näiteks „mine ja too tagasi” mäng palliga või siis „peida ja otsi” mänguasja või toidupaladega.
- Heaks koormuseks nii koerale kui omanikule on sörkjooks.
- Suvel sobib hästi ka ujumine. Ujumine on ideaalne artriidi või seljaprobleemidega koertele. Kui ujumine pole võimalik, võib ka madalas vees sumpamine koerale väga lõbus olla.
- Massaaž ja venitused soojendavad lihaseid ja vähendavad pingeid, ning stimuleerivad vereringet.

Harjutused kassile

Paks kass ei liigu iialgi omal algatusel niipalju, et sellest oleks kasu kaalu langetamisel. Kehalise koormuse suurendamiseks sobivad uued mänguasjad ja organiseeritud mäng.

Mõistlikum on loomaarsti abiga valida oma lemmikule sobiv kaalulangetamise dieettoit.

Muretsesega kassile seitse mänguasja ja vahetage neid iga päev. Nii on kassil alati põnev uut mänguasja saada. Hea aktivaator on õng, mille küljes oleva nõõri otsas ripub mõni huvitav mänguasi.

Massaaž ja venitused soojendava lihaseid ja vähendavad pingeid, ning stimuleerivad vereringet. Abiks võib olla ka sagedasem kammimine.

Toitke kassi iga päev eri kohas, pannes ta nii toidule „jahti pidama”. Tehke see talle raskemaks, toites teda kõrgemal nt. kapi otsas, kuhu ta peaks ise hüppama. Loomulikult tuleks silmas pidada ohutust.

Looma premeerimine

Kõikidele loomaomanikele meeldib oma lemmikut premeerida. Tõenäoliselt ei suudaks te vastu panna kiusatusele anda oma loomale midagi suupärast, kuid sellisel juhul valige tervislikud maiuspalad.

Specific CT-H Tervislik Maius sobib kõikide tõugude igas vanuses koertele. Seda võib anda ka kaalulandamisdieedi vältel (vähendades dieettoidu kogust) ja diabeediga loomadele. Specificu Tervislikul Maiusel on madal rasva-

ja kõrge kiusisaldus, mistõttu sisaldab see vähe energiat, vähendades ülekaalulisuse riski ja aitab säilitada optimaalse kehakaalu. Rikkalikult on oomega-3 rasvhappeid EPA ja DHA, mis avaldavad soodsat mõju nahale ja karvastikule.

Kasside premeerimiseks võib kasutada spetsiaalselt kassidele toodetud maiuseid.

Ära ei tohiks unustada ka seda, et lisaks maiustele on heaks preemiaks kiitus, tähelepanu, mängimine ja jalutuskäigud.

Rõõmu jätkub kauemaks

Selle asemel, et hellitada lemmikut väikeste rasvaste palukestega, saate hoopis rohkem kordi anda Specific CT-H Tervislikku Maiust:

Ebatervislik maius	Specific CT-H Tervislik Maius
1 viil juustu	5 tk
1 spl maksapasteeti	6 tk
½ viinerit	7 tk
1 viil leiba	8 tk
1 kotlet	8 tk

Triin Tobias,

Dimela väikeloomatoodete müügiesindaja

Paksukeste haigused

Reeglina on rasvumises süüdi loomaomanik ise.

Kindlasti on igaüks meist näinud pilti, kuidas perenaine jalutab teosammul ja talle järgneb küljelt küljele taarudes ülesöönud koerake. Tuttav lugu on seegi, kui enamiku päevast padjal veetev kass vaevu oma rasvast kõhtu järele veab. Kahju on sellistest loomadest, sest reeglina on nende eluiga lühem. Sageli omanikud ei märka või ei taha märgata, kui looma roietele hakkab ladestuma üleliigne polster. Üliharva on tegemist haiguslike ainevahetushäiretega. Reeglina on rasvumises süüdi loomaomanik ise.

Miks on rasvumine meie lemmikute tervisele ohtlik?

Liigesed

Side ülekaalu ja liigeseprobleemide vahel on otsene — liigestele langeb liiga suur koormus. Selle tagajärjel kuldavad liigesesisesed kõhred, mis võivad lõpuks ka hävineda. Loomal on

väga vaearikas ja valulik liikuda. Kindlasti ei maksaks suhtuda ükskõiksest loomaarsti soovitusse panna neljajalgne sõber dieedile enne kui on hilja, sest sellist tüüpi lonkamist ravida on raske. Vahel isegi võimatu.

Vereringe

Rasvumine suurendab riski haigestuda vereringehäiretesse, sealhulgas südamepuudulikkusesse. Kuna kehakaalu suurenemine suurendab ka kudede veretarvet, langeb südamele suur koormus. Kahjuks näevad arstid südamepuudulikkusega ja ülekaalulisi loomi liiga tihti.

Hingamine

Ülekaalulistel loomadel suureneb rasva hulk rinna- ja kõhuõones, mis surub mehaaniliselt kopsudele ja ei lase neil korralikult hingata. Tekib suurenenud hapnikutarve ja seetõttu saab süda liigse koormuse.

Suhkruhaigus

Eelsoodumus suhkruhaigusesse ehk diabeeti

haigestumisel on ülekaalulistel vanematel emasloomadel, aga üha rohkem näeb ka isasloomi, kes seda haigust põevad. Sellise diagnoosi saanud lemmik on sunnitud oma elu lõpuni saama insuliini süste ja pidama ranget dieeti.

Kõrge vererõhk

Tavaelus loomadel vererõhku ei mõodeta, aga katseliselt on kindlaks tehtud, et arteriaalset kõrgvererõhutõbe põevad just ülekaalulised loomad.

Kala teeb head

Kala kuulub tervislikult toituvate inimeste toidulauale samamoodi kui kvaliteetset toitu söövate koerte ja kasside menüüsse. Kala eeliseks on kergesti seeduv ja hästi omastatav valk, mis on sama täisväärtuslik nii odavamate kui kallimate kalaliikide puhul. Kala sisaldavad mitmed lemmikloomatoitude sarjad. Nende hulgast võib esile tõsta Specificu, sest selle sarja toidud põhinevad enamasti just kalal.

Enamikele kassidele ja paljudele koertele meeldib kala maitse.

Kala on kasulik koerte ja kasside kuivtoitude tooraine, kuna sisaldab mitmeid organismile vajalikke aineid ja vitamiine. Näiteks on kalas 13-23% täisväärtuslikke valke, rikkalik valik

Teised tõved

Rasvumise roll kasvajate tekkel ja vastuvõtlikkuse suurenemisel nakkushaigustele ei ole veel kindlaks tehtud, aga arvatakse, et ülekaal võib olla nende haiguste üheks põhjustajaks.

Kui tahame, et meie koerad-kassid elaksid meie kõrval kaua ja tervena, siis mõelgem enne, kui ulatame neile järjekordse maiustuse!

Elo Võõsa

Viimsi Loomakliiniku loomaarst

mineraalaineid, millest tähtsamad on kaalium, raud ja fosfor. Suur on ka seleeni sisaldus.

Kala rasvasisaldus kõigub suures ulatuses ja võib olla 0,1-33%, sõltudes kala liigist ja püüdmisajast. Kaladest saadavad õlid on head A- ja D-vitamiini ja oomega-3 rasvhapete allikad.

Specificu vaieldamatuks eeliseks teiste professionaalsete lemmikloomatoitude ees ongi ühtlaselt kõrge oomega-rasvhapete sisaldus. See on tingitud sellest, et Specificu põhitoorainena kasutatakse Taani vetest püütud merekala.

Oomega-3 rasvhapped on vajalikud naha, karvkatte, aju ja immuunsüsteemi arenguks ja funktsioneerimiseks, nad aitavad vähenada südamehaiguste riski ning on tugeva stressi- ning põletikuvastase toimega. Eriti vajali-

Kala eeliseks on kergesti seeduv ja hästi omastatav valk.

Jah!

Ma olen loomasõber.

Soovin uudiskirja
"Sõbra Silmad"

TASUTA koju

Sõbra Silmad ilmub kord kvartalis. Kui uudiskiri Sul veel kodus ei käi, löika täidetud kupong välja, kleebi mark peale ja lase lähimasse postkasti.

Nimi:

Adress:

Telefon:

E-mail:

Mul on:koera,

.....kassi.

kud on need naha ja liigeste heaks terviseks. Omega-3 rasvhapete paremaks omastamiseks peavad nad olema ratsioonis õiges vahekorras oomega-6 rasvhapetega, mis pärinevad Specific-sarjas kurgirohuõlist kui parimast looduslikust oomega-6 allikast.

Specificu sarjas on olemas ka ravidieet Specific COD, mis on spetsiaalselt mõeldud naha- ja karvkatte probleemidega, osteoartriidihaigetele või immuunsüsteemihäiretega koertele. CODs on ainulaadselt kõrge kalaõlist pärinev oomega-3 rasvhapete EPA ja DHA sisaldus.

Karjamaahobused

Esimese 3-4 kuu jooksul kasvab varss üle 1 kg päevas.

Suvi on ilus aeg ning paljudele hobuseomanikele toob see kergendust majanduslikus mõttes ja vähendab tööde hulka — hobused viibivad suurema osa ajast karjamaal, igapäevaseid tallitöid on vähem ning ka kulutused söötadele on väiksemad.

Kuid kas võib kindel olla, et karjamaahobused saavad rohust kätte kõik vajaliku?

Rohu kvaliteet

Karjamaarohu energia-, valgu- ja kiusisaldus sõltub rohhtaimede vanusest ning seepärast muutub see suve jooksul. Suve esimesel poolel on karjamaarohu toiteväärtus väga kõrge, sest rohu energia- ja proteiinisaldus on suur ning kiusisaldus väike. Suve jooksul energia- ja valgusisaldus langevad ning kiusisaldus tõuseb. See aga tähendab, et rohu toiteväärtus langeb. Karjamaarohu toiteväärtus sõltub ka taimekooslusest, sest taimede toitainetesisaldus on erinev.

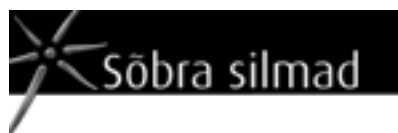
Noorhobuste kasvuprobleemid ja nende põhjused

Tegureid, mis võivad põhjustada varssadel ja noorhobustel kasvuprobleeme, on üsna mitmeid. Põhilised on geneetilised, söötmisvigadest tulenevad või ebapiisavast liikumisest tingitud vead. Söötmine ja piisava liikumise tagamine on kahtlemata need tegurid, mida hobuseomanikud ise kõige rohkem muuta saavad.

Risk on kõige suurem varsa esimesel eluaastal, mil ta kasvab väga kiiresti. Esimese 3-4 kuu jooksul kasvab varss üle 1 kg päevas, 12-kuuselt ca 400 g ning kaheaastaselt 200-250 g päevas.

Aastaselt on varss saavutanud keskmiselt 65% oma täiskasvanu massist ja 90% kasvust.

Skeleti kasv esimestel elukuudel on väga kiire, mistõttu vajab organism ka hulgaliselt toitaineid. Kõige suurem mõju noorhobuse kasvule ja arengule on sööda energia- ja valgusisaldusel, samuti mängivad suurt rolli sööda kaltsiumi, fosfori ja mikroelementidest vase ning tsingi sisaldus.

M A R K

Dimela
Emajõe 1a
51008 Tartu

Rohu energiasisaldus

Noore hobuse kasvamine ja areng on palju energiat nõudev protsess ja sööda energiasisaldusest sõltub, kui kiiresti varss kasvab. Sööda liiga suur energiasisaldus kiirendab varsa kasvu, mis omakorda põhjustab sagedamini esinevaid varssade ja sälgude kasvuprobleeme. Looma luustik kasvab väga kiiresti, kuid karjamaarohi sisaldab normaalseks arenguks liiga vähe valku, kaltsiumit, fosforit, vaske ja tsinki. Luustiku struktuur areneb valesti, mille tulemuseks on nõrgad ja vähevastupidavad luud ning liigesed.

Karjamaarohu valgusisaldus

Valgud on organismi ehituskivideks ja olulised nii lihaste kui ka luude arenguks. Kuigi enamasti tekitab probleeme ülesöötmine, võib toitainete puudus põhjustada sarnaseid muutusi.

Kasvuvead alatoidetud loomadel on reeglina põhjustatud valguvaegusest. Valgud moodustavad luumassist 20% ning kui sööda valgusisaldus on madal või selle kvaliteet väga halb, võib see mõjutada kasvavate luude tugevust.

Kaltsiumi ja fosfori sisaldus karjamaarohus

Kaltsium, fosfor ja magneesium moodustavad suurema osa luude koostisest. Esimesel elu-

aastal on luud saavutanud 80% oma lõplikust mineraalainete sisaldusest. Kasvavate luude korralikuks arenguks on seega oluline kindlustada piisav kogus mineraalaineid noorhobuse igapäevasöödas.

Oluline pole ainult saadav mineraalainete hulk, vaid ka nende omavaheline tasakaal, sest mõne mineraalaine liig võib hakata segama teise imendumist. Tiinetele märadele ja varssadele peaks kaltsiumi ja fosfori vahekord olema 2:1, see tähendab, et kaltsiumit peaks olema umbes kaks korda rohkem kui fosforit.

Varss saab emapiimast ja karjamaarohust piisavalt kaltsiumit ning fosforit vaid esimesel 2-3 elukuul, pärast seda langeb nii piima kui ka karjamaarohu mineraalainete sisaldus ning suve lõpupoole võib varsal tekkida neist puudus.

1-aastane sälg, kes käib juunis karjamaal, saab karjamaarohust kätte 60% kaltsiumi- ja 80% fosforivajadusest. Suve lõpul katab see veelgi vähem sälu vajadusi.

2-aastane sälg ei kasva enam sellise tempoga, mistõttu juunis on tema fosforivajadus kaetud, kaltsiumit jääb 20% puudus.

Seega tuleks varssadele ja noorhobustele anda mineraalaineid sisaldavat lisa sööta ka suvel.

Vask ja tsink karjamaarohus

Nii vaske kui tsinki vajab terve rida erinevaid ensüüme, mis osalevad sidekoe moodustumisel

Kasvavate luude korralikuks arenguks on seega oluline kindlustada piisav kogus mineraalaineid noorhobuse igapäevasöödas.

ja kõhrerakkude arengus ning mineraliseerumisprotsessis.

Nende mineraalainete puudus ei avaldu küll aeglasemas kasvus, kuid luustruktuur jääb nõrgaks ning tunduvalt suureneb osteokondroosi tekke risk. Vase ja tsingi vahekord söödas on samuti oluline nende omastatavuse seisukohalt. See peaks olema umbes 3:1, sest liiga kõrge tsingikogus ratsioonis pidurdab vase, kaltsiumi ja ka mõne teise mineraalaine omastamist.

Sobiv söödalisand karjamaaperioodiks

Karjamaaperioodi alguses saavad hobused rohust reeglina piisavas koguses energiat, lisaks on vaja anda vaid mineraalaineid. Kraffi sarjast on **Roheline Mineraal** just kõige sobivama koostisega.

Suve lõpus tuleks hakata sugumäradele, varssadele ja noorhobustele juurde andma ka lisaproteiini, mis kindlustab nende ühtlase kasvu ja korralike liigete ning luude arengu. Neile, kes eelistavad valmis söödasegusid, oleks parim valik sugumärade ja varssade söödakontsentraat **Krafft Pluss Grön** või siis täissööt **Krafft Groov 125**. Mõlemad on spetsiaalselt kõrgema proteiinisaldusega ja nende koostises on õiges vahekorras noorloomadele ja märadele vajalikud mineraalaineid. Hobuseomanikele, kes eelistavad kasutada valmissöötade asemel mineralisandit, oleks kõige sobilikum lisaks kasutada **Krafft Proteini**, spetsiaalset puhast valgusööta, mis täiendatuna **Rohelise Mineraaliga** kindlustaks täisväärtusliku ratsiooni.

Kui noorhobustel tekivad suve jooksul kasvuprobleemid, tuleb sellele võimalikult kiiresti reageerida — vajadusel lasta jalgade seisu korrigeerida ja konsulteerida loomaarstiga. Mida kauem probleem kestab, seda raskem võib olla seda kõrvaldada.

Enamik kasvuprobleeme on põhjustatud energia liiast ja teiste vajalike toitefaktorite vähesusest.

Kui mära piimakus on liiga suur, muutub varss ülekaaluliseks ja kasvab liiga kiiresti. Sel juhul tuleks mära piimatoodangut piirata, vähendada tema söödakoguseid. Kui see pole piisav, tuleks varss võõrutada juba 4-kuuselt ning panna kontrollitud söötmissrežiimile.

Sälgudel võib kasvuprobleeme põhjustada karjamaarohu kõrge energiasisaldus suve algul ja muude vajalike toitefaktorite vähesuses. Lahenduseks võib olla mineraalsööda lisasöötmise. Kui probleemid on juba tekkinud, tuleks piirata karjamaarohu söömist, paigutada loomad väiksematesse koplitesse ja ööseks talli viia.

Suve lõpul võib sälgude kasv aeglustuda, kuna rohu energiasisaldus väheneb. Talliperioodi algul ei tohiks hakata noori loomi liiga innukalt jõusöödaga üles söötma. Soovitatav oleks hobustele võimaldada proteiini- ja mineraalainete lisasööta juba suve lõpul, et kindlustada kogu aeg ühtlane juurdekasv.

Juba tekkinud probleemi kõrvaldamiseks tuleks piirata saadava kaera või mõne muu jõusööda kogust, samal ajal kindlustades piisava koguse proteiini- ja mineraalsööta.

Annika Õkva,

Dimela hobutoodete müügiesindaja

Hea loomasõber!

Meie hoolime kodumaa puudest, seetõttu pakume Sulle nüüd ja edaspidi võimalust lugeda Sõbra Silmi oma elektroonilisest postkastist. Kui soovid, et uudiskiri saabuks Sulle e-mailile, siis mine meie kodulehele aadressil <http://sobrasilmad.lemmikloom.info/> ja pane end kirja!

Sealsamas saad ka end paberposti saajate nimekirjast maha võtta.

Suve lõpus tuleks hakata sugumäradele, varssadele ja noorhobustele juurde andma ka lisaproteiini.